

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

**KONTROLLI I LARTË I SHTETIT
KRYETARI**

Adresa: Rruga "Abdi Toptani" Nr. 1;

E-mail: klsh.org.al; web-site: www.klsh.org.al

Nr. 1010/5 Prot.

Tiranë, më 30/11/2018

V E N D I M

Nr. 172, Datë 30/11/ 2018

PËR

AUDITIMIN E USHTRUAR

**NË MINISTRINË E INFRASTRUKTURËS DHE ENERGJISË, MBI "MBI AUDITIMIN
E PASQYRAVE FINANCIARE VJETORE TË INSTITUCIONIT".**

Nga auditimi i ushtruar në Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, me objekt "*Mbi auditimin e pasqyrave financiare vjetore të institucionit*", për periudhën 01.09.2017 deri në 31.08.2018, mbi saktësinë, vërtetësinë dhe besueshmërinë e ndërtimit të pasqyrave financiare, shkallës së zbatueshmërisë nga subjekti, të rregullave, ligjeve dhe rregulloreve, u konstatuan devijime/shkelje nga kuadri ligjor dhe rregullator në fuqi, të rëndësisë jo materiale për të cilën japim opinion të pakualifikuar.

Pasi u njoha me Raportin Përfundimtar të Auditimit dhe Projektvendimin e paraqitur nga Grupi i Auditimit të Departamentit të Auditimit të Institucioneve Qendrore, shpjegimet e dhëna nga subjekti i audituar, si dhe vlerësimet mbi objektivitetin dhe cilësinë e auditimit nga Drejtori i Departamentit të mësipërm, Drejtori i Departamentit Juridik dhe Kontrollit të Zbatimit të Standardeve dhe Drejtori i Përgjithshëm, në mbështetje të neneve 10, 15, 25 dhe 30, të ligjit nr.154/2014, miratuar në datën 27.11.2014 "*Për Organizimin dhe Funkcionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit*",

V E N D O S A:

I. Të miratoj Raportin Përfundimtar të Auditimit "*Mbi auditimin e pasqyrave financiare vjetore të institucionit*", të ushtruar në Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, sipas programit të auditimit nr. 1010/1, dt. 07.09.2018 për veprimtarinë nga data 01.09.2017 deri 31.08.2018.

II. Të miratoj rekomandimet për përmirësimin e gjendjes dhe të kërkoj marrjen e masave sa vijon;

A. OPINIONI I AUDITUESIT:

Opinion i pakualifikuar (me rezervë)¹:

Nga grupi i auditimit u audituan pasqyrat financiare të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë për vitin ushtrimor përfunduar më 31 dhjetor 2017, të cilat përfshijnë pasqyrën e gjendjes ekonomike, pozicionit financiar (*hyrjeve dhe daljeve*) (*pagesave*) në para, pasqyrën e amortizimit, pasqyrën e krahasimit të fondeve buxhetore dhe rezultateve aktuale, shënimet shpjeguese që shoqëronin këto pasqyra.

Opinionin e dhënë e mbështesim në konstatimet se; bilancet, deklaratat e të ardhurave, deklaratat e mbajtjes së të ardhurave, banka, janë përfshirë në deklaratat financiare. Janë marrë evidenca të mjaftueshme që të mund të japim një opinion. Deklaratat financiare janë paraqitur sipas ligjit të kontabilitetit dhe udhëzimeve të Ministrisë së Financave.

Sipas opinionit të KLSH-së, mbështetur në standartet ISSAI 1700², dhe ISSAI 1200³, me përjashtim të efekteve të çështjeve të trajtuara në opinionin me rezervë, pasqyrat financiare paraqesin në të gjitha aspektet materiale, në mënyrë të drejtë pozicionin financiar të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë në datën 31 dhjetor 2017 në llogaritë vjetore”.

E gjykojmë të arsyeshme të konstatojmë, se ka probleme për çështje specifike për të cilat duhet të japim një paragraf shpjegues mbi rezervat që kemi.

Opinionin me rezervë:

Në rrethanat e mësipërme, duke marrë në konsideratë faktin se menaxhimi i subjektit, mund të mos arrijë në kuptimin e saktë të opinionit mbi pasqyrat financiare nëse atij nuk do t'i vihen në dukje rezervat që kemi për çështje specifike të pazakonta të konstatuara:

Duam të tërheqim vëmendjen tuaj *për rezervat në opinion* te fakti se nuk jemi dakord për disa çështje specifike që bëjnë pjesë në pasqyrat financiare të cilat janë materiale por jo thelbësore për arsyetimin e pasqyrave si:

- Në llogaritë e tjera aktive, (llog. 486) “*Shpenzime të periudhave të ardhshme*” janë pasqyruar në vlerën **250,592,934** lekë e cila në analizë përbëhet nga detyrime të faturuara në fund të vitit 2017 dhe detyrime për vendime gjyqësore të cilat kanë marrë formën e prerë dhe që i përkasin kryesisht vitit 2016 dhe 2017 *të cilat janë detyrime të prapambetura sipas akteve ligjore në fuqi*. Vlerat e mësipërme duhej të regjistroheshin në llogarinë 4342 “*Marrëdhënie me shtetin debitor*” si detyrimet buxhetore, të lindura por të pa likuiduara dhe që parashikohen të likuidohen me fondet buxhetore të vitit të ardhshëm gjë që ka *denatyruar* llogarinë (llog. 486) “*Shpenzime të periudhave të ardhshme*” e cila nga pikëpamja e kontabilitetit, përfshihet në grupin e llogarive rregulluese dhe përfaqëson shpenzime për blerje ose shërbime, realizimi faktik i të cilave ndodh në një vit ushtrimor të ardhshëm (*shpenzime të parapaguara*), si p.sh., qira të paguara në avancë, prime të sigurimeve për rreziqe të paguara në avancë dhe të tjera.

- Nga pasqyra analitike e urdhër shpenzimeve për llogarinë 467 “*Kreditorë të ndryshëm*” rezulton se *detyrimet e pa likuiduara deri në vitin 2016 në vlerën 52,724,381 lekë nuk janë përfshirë në detyrimet e prapambetura*.

¹ Sipas *Manualit të Auditimit Financiar të KLSH-së, kapitulli IV, pika 4.2*, “Audituesi duhet të shprehë një opinion të pakualifikuar për besueshmërinë e llogarive kur audituesi arrin në përfundimin që llogaritë vjetore janë përgatitur, në të gjitha aspektet materiale, në përputhje me kornizën e zbatueshme të raportimit financiar. Në mënyrë që të formojnë atë opinionin, ai/ajo duhet të konkludojë se ai/ajo ka marrë siguri të arsyeshme nëse pasqyrat financiare në tërësi janë pa gabime materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit.

² Objektivi i audituesit është të formulohet një opinion mbi besueshmërinë e llogarive vjetore dhe llogarive bazuar në një vlerësim të përfundimeve të hartuara nga evidencat e marra të auditimit dhe të shprehë qartë opinionin nëpërmjet një raporti të shkruar që shpjegon bazat e opinionit.

³ Objektivi i audituesit është të ofrojë siguri të arsyeshme nëse pasqyrat si një e tërë nuk përmbajnë anomali materiale, raste mashtrimi ose gabime, si edhe të raportojë mbi këto pasqyra përsa i takon gjetjeve nga auditimi.

- Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë me shkresën nr. 6937, dt. 02.05.2018 “Dërgohet raportimi periodik për detyrimet e prapambetura dhe të krijuar rishtazi” i ka dërguar Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë raportimin e detyrimeve të prapambetura deri në fund të vitit 2017 dhe të detyrimeve të krijuar rishtazi..... ku vlera e këtyre detyrimeve të konsoliduara për vitin 2017 rezulton në **151,082,956** lekë e cila nuk rakordon me vlerat e detyrimeve të prapambetura në datën 31.12.2017 të paraqitura në pasqyrave financiare të konsoliduar në llogarinë llog. 486; “Shpenzime të periudhave të ardhshme” për **985,860,739** lekë.

- Në pasivin e bilancit, formati nr. 2, Llog. 12 “Rezultati i mbartur nga funksionimi” paraqitet në vlerën 0 lekë kur në fillim të vitit ushtrimor, duhej të saktësohej pozicioni i çeljes së llogarive nga viti i mëparshëm (2016) dhe të realizohej transaksioni i transferimit të tepricës së llogarisë 85, “Rezultat i veprimtarisë ushtrimore” në llogarinë 12, “Rezultat i mbartur” në vlerën **79,643,724** lekë.

Nga auditimi i transaksioneve me vlera të rëndësishme me palë të treta, jo rutinë nëpërmjet teknikave të auditimit si: *kontrolli aritmetik, kontrolli me anë të pjesëve justifikuese, inspektimi fizik dhe kontrolli i gjendjeve ekzistuese, kontrolli i vlerësimit, konfirmim nga të tretët, kontrolli sipas një treguesi, rezultoi se:*

-Veprimet ekonomike që kryhen nga njësia si dhe faktet që kanë sjellë ose mund të sillnin ndryshime në pasurinë që ato kanë në administrime ruajtje, nuk pasqyrohen kurdoherë në dokumentet përkatëse dhe menjëherë pasi kryhet veprimi.

- Regjistrimi i veprimeve ekonomike në librat e kontabilitetit nuk është bazuar në dokumente origjinale që përdoren për këtë qëllim dokumentet autorizues, dokumente vërtetues, dokumente të kontabilitetit, etj.

B. MASAT ORGANIZATIVE.

1. Gjetje nga auditimi: Gjatë auditimit kemi ndërmarrë procedurat për vlerësimin e riskut (analiza), me qëllim sigurimin e nivelit të kërkuar të njohjes së riskut të brendshëm dhe riskut të kontrollit të subjektit ku u konstatuan disa ngjarje që mund të paraqesin një risk të gabimit material:

- Sipas organigramës struktura e Sektorit të Financës përbëhet prej 5 punonjës (*një përgjegjës sektori dhe 4 specialistë*). Për vitin 2018 vendi i përgjegjës të Sektorit të Financës është vakant (I pa plotësuar). Mungesa e personelit të nevojshëm kontabël dhe të raportimit financiar ndikon në rritjen e riskut operacional.

- Evidenca kontabël mbahet në mënyrë manuale (Excel) dhe nuk përfshihet plotësisht në sistemet e reja të rëndësishme IT për raportimin financiar, si Sistemi Informatik Financiar i Qeverisë (SIFQ) ku mund të mbahen të dhëna të transaksioneve dhe balancave financiare, lidhur me ekzekutimin e buxhetit; të dhëna për kodifikimin dhe klasifikimin buxhetor e kontabël të të dhënave financiare, në përputhje me bazën ligjore për financat publike; të dhëna për raporte financiare dhe statistika; etj.

- Nuk ka rregulla të brendshme që garantojnë sigurinë e sistemit të IT. (*p.sh. Ndryshohen fjalëkalimet rregullisht, firewall-et, hyrje e kufizuar në të dhënat IT, etj.*) Në zbatim të VKM nr. 673, datë 22.11.2017 “Për riorganizimin e Agjencisë Kombëtare të Shoqërisë së Informacionit”, sistemi i IT, mbulohet tërësisht nga struktura të jashtme, AKSHI.

- MIE nuk ka një sistem rezervë (back-up) IT të përshtatshëm, plan rikuperimi nga fatkeqësitë të testuar në praktikë.

Rekomandojmë:

- Nga MIE në kuadër të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të merren masat për identifikimin dhe analizën e risqeve të mundshme, për arritjen e objektivave të Ministrisë dhe përcaktimin e mënyrave se si ky rrezik mund të shmangët ose të minimizohet, duke pasqyruar, angazhimin e drejtpërdrejtë në evidentimin,

regjistrimin, shqyrtimin, përgatitjen dhe raportimin e masave të programuara për parandalimin e mashtrimit dhe të parregullsisive.

Menjëherë

2. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi rezultoi se në formatin nr. 1, Zëri “Ndërtime e konstruksione” (llog. 212) për vlerën 549,084 mijë lekë është i zbërthyer në mënyre analitike. (Inventari përbëhet nga 21 objekte në vlerën 549,083,943 lekë). Si shihet nga inventari i zëri “Ndërtime e konstruksione” (llog. 212) në këtë zë janë përfshirë dhe objektet me vlerën 167,418,415 lekë si më poshtë:

- Dyer Copë 2 në vlerën 189,124 lekë;
- Rikonstruksion godine në vlerën 3,810,913 lekë;
- Instituti i ndërtimit-oponencë (m940077) në vlerën 573,724 lekë;
- Analiza gjendjes godinës (m940055) në vlerën 16,902,000 lekë.
- Derë jashtë duralumini me veshje adezive në vlerën 99,976 lekë;
- Rikonstruksioni i godinës në vlerën 145,516,374 lekë;
- Mbikëqyrje punimesh pjesor sist. ngrohje ftohje m 064038 në vlerën 326,304 lekë.

Në këtë rast shpenzimet për investimet sipas zërave përkatëse duhej të kalonin duke shtuar vlerat e inventarit të atyre objekteve për të cilat është kryer studimi ose rikonstruksioni përkatës, gjithashtu edhe mbikëqyrja e punimeve.

Mbajtja e këtyre si zë inventari të “Ndërtime e konstruksione” në vlerën 167,418,415 lekë është e pa saktë dhe denatyrton llogarinë e aktiveve afatgjata (Në rastin e studimeve këto vlera mund të mbaheshin në llogarinë 202 “Studime e kërkime” dhe në përfundim të investimit ti shtoheshin vlerës së investimit për të cilin është kryer ky studim)

- Nga auditimi rezultoi se zëri “Rrugë rrjete, vepra ujore” (llog. 213) në vlerën 11,782 mijë lekë është i zbërthyer në mënyre analitike ku përfshihet në inventar edhe “Rikonstruksion rrjeti” në vlerën 213,600 lekë, i cili nuk duhet të paraqitet si inventar më vete por duhet të shtojë vlerën e aktivitetit të ri konstruktuar.

- Në formatin nr. 1 “Aktivet e Qëndrueshme të pa Trupëzuar” në vlerën 588,215 mijë janë të pasqyruara sipas zërave “studime dhe kërkime” ku janë përfshirë edhe aktivitetet e papërcaktuar në vlerën 62,094,745 lekë si më poshtë:

- Studime MIE para vitit 2014 në vlerën 3,687,060 lekë.
- Studime të viteve të kaluara MTI në vlerën 33,337,685 lekë.
- Studime MTI 2017 në vlerën 25,072,000 lekë.

Në këtë rast vlerat për studimet dhe kërkimet nuk janë të specifikuar të cilat në përfundim të investimit ti mund t'i shtoheshin vlerës së investimeve për të cilat është kryer studimet. Në inventarizimin e aktiveve zëri “studime dhe kërkime” nuk është përfshirë dhe nuk është realizuar inventarizimi i tyre.

Rekomandojmë:

- Nga MIE, Sektori i Financës të merren masat për të saktësuar vlerën e aktiveve “Ndërtime e konstruksione” dhe “Rrugë rrjete, vepra ujore”, kontabilizuar dhe paraqitur në pasqyrat financiare vlerën e drejtë të Aktiveve të Afatgjata Materiale;
- Nga MIE, Sektori i Financës të merren masat për të saktësuar vlerën e aktiveve “studime dhe kërkime”, kontabilizuar dhe paraqitur në pasqyrat financiare vlerën e drejtë të Aktiveve të Afatgjata jo materiale;
- Nga Sektori i Financës të merren masat duke kryer veprimet përkatëse rregulluese kontabël në vijimësi dhe pasqyrimin e tyre në pasqyrat financiare/formatet përkatëse të MIE, për vitin 2018.

Menjëherë

3. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i kartelës së llogarisë 209 dhe 219, (formati nr. 1) dhe formati 7, u konstatua se, amortizimi vjetor (62,726 mijë lekë) është llogaritur e kontabilizuar i ndarë si më poshtë:

- Llog. nr. 2092 “Amortizim studime dhe kërkime” = 3,068 mijë lekë (Në analizë është llogaritur për 3,147 mijë lekë).

Sa sipër nuk ka gjetur zbatim SKK nr. 5 të përmirësuar; “Një njësi ekonomike duhet të shpërndajë shumën e amortizueshme të një aktivi jomaterial në bazë sistematike gjatë jetës së tij të dobishme. Amortizimi për çdo periudhë do të njihet si një shpenzim, përveç nëse një SKK tjetër kërkon që kostoja të njihet si pjesë e kostos së një aktivi tjetër”.

- Amortizimi vjetor i Aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara në formatin 7 është në vlerën 59,657,843 lekë kurse në analizë sipas zërave vlera është 63,581,983 lekë me një diferencë prej 3,924,140 lekë si më poshtë:

Sa sipër, nuk kanë gjetur zbatim përcaktimet e paragrafit nr. 107, të Standardit Kombëtar të Kontabilitetit nr. 5, “Aktivet Afatgjata Materiale dhe Aktivete Afatgjata Jo materiale”, i përmirësuar, ku përcaktohet se: “Amortizimi është konstatimi kontabël i pakësimit të vlerës së një elementi të aktiveve të qëndrueshme që rezulton nga përdorimi, nga koha, nga ndryshimet teknike dhe nga çdo shkak tjetër, efektet e të cilëve janë të pakthyeshme (përfundimtare) për shkak të vështirësive të matjes së zhvlerësimit amortizimi konsiston, përgjithësisht, në shpërndarjen e vlerës së elementeve normalisht të amortizueshëm mbi të gjithë kohën e parashikuar të shërbimit të tyre.

Paragrafit nr. 107: “Shpenzimet e amortizimit të AAM-ve dhe AAJM-ve, si dhe humbjet nga zhvlerësimi, paraqiten si zë më vete i formatit 1 të pasqyrës së performancës, si dhe në zërat përkatës të formatit 2, në varësi të funksioneve të aktiveve në njësinë ekonomike. Fitimet/humbjet nga nxjerrja jashtë përdorimit të AAM dhe AAJM njihen në zërat “Shpenzime të tjera të shfrytëzimit”.

“Amortizimi i AAGJ-së” është shpërndarja periodike dhe sistematike e vlerës së amortizueshme të AQT apo AP, në përputhje me jetëgjatësinë e dobishme. Jeta e dobishme ka të bëjë me periudhën gjatë të cilit ky lloj aktivi pritet të përdoret nga njësia apo numri i produkteve ose të ngjashme që njësia pret të përfitojë nga përdorimi i këtyre llojeve aktiveve.

- Amortizimi në sektorin publik ka veçori, sepse nuk ka ndikim në shpenzime, por në fondet bazë të njësisë së qeverisjes së përgjithshme.

Rekomandojmë:

- Nga MEI, Sektori i financës të merren masat për përlogaritjen e amortizimit të aktiveve afat gjata materiale dhe jo materiale si konstatim kontabël i pakësimit të vlerës së një elementi të aktiveve të qëndrueshme që rezulton nga përdorimi, nga koha, nga ndryshimet teknike dhe nga çdo shkak tjetër, efektet e të cilëve janë të pakthyeshme (përfundimtare) për shkak të vështirësive të matjes së zhvlerësimit amortizimi konsiston, përgjithësisht, në shpërndarjen e vlerës së elementeve normalisht të amortizueshëm mbi të gjithë kohën e parashikuar të shërbimit të tyre.

Menjëherë

4. Gjetje nga auditimi: “Kërkesa arkëtimi mbi Debitorët” (Klasa 4) Formati nr. 1, llog. 4342 “Të tjera operacione me shtetin (debitor)” zënë shumën **796,929** mijë (Inventari i llogarisë 4342 “Të tjera operacione me shtetin” dt. 31.12.2017) e cila pasqyrohet në bilanc në pasiv, Formati nr. 2 në analizë dhe përbëhet nga detyrimet afatshkurtra të cilat trashëgohen në vitin 2018 si; “Klientë (kreditorë), parapagesë pjesore” (llog. 419) për 1,406 mijë lekë, “Furnitorë e llogari të lidhura me to” (llog. 401-408) për 673,211 mijë lekë, “personeli e llogari të lidhura me to” (llog. 421-423) për 17,920 mijë lekë, “Të drejta dhe taksa për tu derdhur në shtet” (llog. 431) për 2,584 mijë lekë, për “sigurime shoqërore” (llog. 435) në vleftën 6,003 mijë, “sigurime shëndetësore” (llog. 436) në vleftën 760 mijë, “Kreditorë të ndryshëm” (llog. 467) në vlerën 345,638 mijë lekë.

Pra si shikohet dhe nga pasqyra e aktivitetit dhe pasivit rezulton se shumatat e detyrimeve afatshkurtra të cilat trashëgohen në vitin 2018 nuk rezulton e barabartë me vlerën e “Të tjera operacione me shtetin (debitor)” për 250,592,934 lekë. Kjo shumë në pasqyrën e aktivitetit është pasqyruar në llog. e tjera aktive 486 “Shpenzime të periudhave të ardhshme”.

Në sektorin publik dallohen rastet e përdorimit të disa llogarive specifike të lidhur me të drejtat e detyrimet që evidentojnë institucionet për marrëdhëniet me shtetin (4342 e 4341), si të drejta dhe si detyrime.

- Llogaria 4342, “Operacione me shtetin (debitor) (të drejta)”
- Llogaria 4341, “Operacione me shtetin (kreditor) (detyrime)”.

Llogaria 4342, “Operacione me shtetin (të drejta)” është një llogari që në pasqyrat financiare të sektorit publik paraqitet në rubrikën e të drejtave dhe përfaqëson detyrimin që shteti i ka institucionit për shpenzime të konstatuara gjatë periudhës ushtrimore, por ende të papaguara (grantet korrente apo kapitale merren nga buxheti i shtetit). Raste specifike të tilla mund të jenë këto (por jo vetëm) si: pagat dhe sigurimet shoqërore e shëndetësore apo ndonjë detyrim për tatimin mbi të ardhurat që konstatohen si shpenzime në muajin dhjetor të vitit, por paguhen nga buxheti i vitit të ardhshëm.

Rekomandojmë:

Në zbatim të nenit 61 të ligjit të buxhetit, lidhur më njohjen e të ardhurave dhe shpenzimeve në njësitë e qeverisjes së përgjithshme, të drejtat dhe detyrimet, në fund të periudhës raportuese duhet të paraqiten në kontabilitet, si më poshtë:

- Të drejtat duhet të evidentohen në kohën e lindjes së tyre, ndërsa si të ardhura të njihen dhe evidentohen në pasqyrat financiare në çastin e arkëtimit të tyre në llogaritë financiare, duke mbajtur nën kontroll evidentimin e të ardhurave me baza rritëse të cilat evidentojnë të drejta të njësitë të qeverisjes së përgjithshme në marrëdhënie me shtetin (llogaria 4342, “Operacione me shtetin (të drejta)”).
- Nga MEI, Sektori i financës të merren masat rregulluese, që në pasqyrat financiare vjetore, në rubrikën e të drejtave, të paraqiten detyrimet që shteti i ka institucionit për shpenzime të konstatuara gjatë periudhës ushtrimore, por ende të papaguara, nga grantet korrente apo kapitale që merren nga buxheti i shtetit si dhe rastet specifike, pagat, sigurimet shoqërore e shëndetësore, detyrime për tatimin mbi të ardhurat që konstatohen si shpenzime në muajin dhjetor të vitit, por që paguhen nga buxheti i vitit të ardhshëm.
- Detyrimet të evidentohen në pasqyrat financiare, duke mbajtur parasysh njohjen në çastin e ndodhjes si shpenzime, pavarësisht nga data e pagesës së tyre nga llogaritë financiare. Në këtë rast, duhet të mbahet nën kontroll evidentimi joreal i detyrimeve në marrëdhëniet e shtetit me njësitë e qeverisjes së përgjithshme (llogaria 4341, “Operacione me shtetin (detyrime)”).

Menjëherë

5. Gjetje nga auditimi: Shqyrtimi i llogarive të debitorëve “Furnitorë e llogari të lidhura me to” (llog. 401-408) në vlerën 673,211 mijë lekë ka të bëjë në thelb me kontrollin e origjinës dhe të natyrës së tyre:

Në analizë kjo llogari rezultoi:

Llogaria 401, “Furnitorë” në vlerën 6,714 mijë lekë (Na analizë përbëhet nga 8 furnitorë të vitit në vazhdim për fatura të muajit dhjetor 2017);

Llogaria 404, “Furnitorë për aktive të qëndrueshme” në vlerën 267,277 mijë lekë të vitit në vazhdim. (Në analizë përbëhet nga 26 Urdhër shpenzimesh të muajit dhjetor 2017, të cilat nuk janë ndarë mbi bazën e furnitorëve);

Llogaria 405, “Efekte për tu paguar për aktivet e qëndrueshme” në vlerën 399,220 mijë lekë (Në analizë përbëhet nga 11 vlera pa u ndarë sipas furnitorëve dhe se sa i takon “Efekte për tu paguar për aktive të qëndrueshme të vitit të mëparshëm” dhe sa për vitin në vazhdim.

Nga auditimi rezultoi se subjekti nuk i ka të konfirmuara (Rakordura) me të tretët informacionet që vërtetojnë ekzistencën e operacioneve, detyrimeve, të tepricave ose të çdo regjistrimi tjetër

Rekomandojmë:

- Drejtuesit MIE, në miratimin e pasqyrave financiare, duhet të rishikojnë nëse janë marrë masat e nevojshme për njohjen dhe ndarjen reale të detyrimeve sipas standardeve të kontabilitet, për raste kur subjekti detyrohet që të transferojë përfitime ekonomike si rrjedhojë e transaksioneve ose ngjarjeve nga e kaluara. Me qëllim të shmangies së gabimeve, duhet të bëhet harmonizimi i llogarisë së kontabilitet me furnitorët duke trajtuar saktësinë dhe plotësinë e këtyre llogarive.

6. Gjetje nga auditimi: Në llogaritë e tjera janë pasqyruar “Kreditorë për mjete në ruajtje” (llog. 466) në vlerën 1,089,319,696 lekë (Në analizë përbëhet nga vlerat kreditore për 43,361,726 lekë, të cilat janë garanci bankare pa u ndarë mbi bazën e kreditorëve dhe pa u saktësuar nëse janë garanci bankare të vitit në vazhdim, të vitit të mëparshëm apo të viteve të mëparshme). Në këtë llogari gjithashtu janë evidentuar tepricat e të ardhurave të trashëgueshme në vlerën 1,045,957,970 lekë të vërtetuara me aktet e rakordimit me thesarin.

- Në aktrakordim, tepricat nuk janë paraqitur të strukturuar sipas natyrës së të ardhurave të trashëguara (të ardhurat e papërdorura, si të çelura ashtu edhe ato të paçelura, mjetet në ruajtje, sponsorizimet dhe pjesën e grantit që trashëgohet). Në kredi “Kreditorë për mjete në ruajtje” (llog. 466) përfaqësohen të hyrat (të ardhurat) që vijnë në llogarinë e thesarit të institucioneve që në një periudhë tjetër do t’u kthehen nga kjo llogari të tretëve.

- Njësitë të cilat trashëgojnë të ardhura nga një vit ushtrimor në tjetrin, sipas kuadrit ligjor në fuqi, nuk do të kryejnë mbylljen e llogarisë së disponibiliteteve në thesar dhe kjo llogari do të pasqyrohet për tepricën debitore të saj në aktivet e pasqyrës së pozicionit financiar. Gjithashtu, llogaria 520 nuk mbyllet edhe për gjendjen e mjeteve në ruajtje (të evidentuara si të tilla në llogaritë e grupit 466), si dhe për sponsorizimet e tjera të trashëgueshme.

Tepricat e llogarisë 520, “Disponibilitete në thesar” dhe të llogarisë 466, “Kreditorë për mjete në ruajtje” duhet të vërtetohen me aktrakordim me thesarin, një kopje e të cilit i bashkëngjitet llogarisë vjetore. Në aktrakordim, tepricat duhet të paraqiten të strukturuar sipas natyrës së të ardhurave të trashëguara (të ardhurat e papërdorura, si të çelura ashtu edhe ato të paçelura, mjetet në ruajtje, sponsorizimet dhe pjesën e grantit që trashëgohet).

Rekomandojmë:

- Nga MIE të merren masat që periodikisht kur trashëgojnë të ardhura nga një vit ushtrimor në tjetrin, sipas kuadrit ligjor në fuqi, të pasqyrohen në llogarinë disponibiliteteve në thesar, kjo llogari do të pasqyrohet për tepricën debitore të saj në aktivet e pasqyrës së pozicionit financiar. Gjithashtu, llogaria 520 do pasqyrojë edhe gjendjen e mjeteve në ruajtje (të evidentuara si të tilla në llogaritë e grupit 466), si dhe për sponsorizimet e tjera të trashëgueshme.
- Tepricat e llogarisë 520, “Disponibilitete në thesar” dhe të llogarisë 466, “Kreditorë për mjete në ruajtje” duhet të vërtetohen me aktrakordim me thesarin, një kopje e të cilit i bashkëngjitet llogarisë vjetore. Në aktrakordim, tepricat duhet të paraqiten të strukturuar sipas natyrës së të ardhurave të trashëguara (të ardhurat e papërdorura, si të çelura ashtu edhe ato të paçelura, mjetet në ruajtje, sponsorizimet dhe pjesën e grantit që trashëgohet).

7. Gjetje nga auditimi: Në llogaritë e klasës 4 “Detyrime afat shkurtër” janë paraqitur në llogarinë 467 “Kreditorë të ndryshëm” në vlerën 345,638 mijë lekë si detyrime afatshkurtra të cilat trashëgohen në vitin 2018.

Në analizë kjo llogari përbëhet nga detyrimet sipas urdhër shpenzimeve të muajit dhjetor 2017 në vlerën 42,320,858 lekë dhe detyrime të pa likuiduara deri në vitin 2016 në vlerën 52,724,381 lekë. Gjithashtu janë përfshirë dhe detyrimet e prapambetura në vlerën 250,592,934 lekë të cilat janë pasqyruar në aktiv në llogarinë (llog. 486) “Shpenzime të periudhave të ardhshme”.

Nga pasqyra analitike e urdhër shpenzimeve për llogarinë 467 “Kreditorë të ndryshëm” rezulton se detyrimet e pa likuiduara deri në vitin 2016 në vlerën 52,724,381 lekë nuk janë përfshirë në detyrimet e prapambetura. Në rast se do pasqyrohen ndryshimet rezulton se detyrimet e prapambetura janë në vlerën **300,131,698** lekë (250,592,239 - 3,185,617 + 52,724,381 = 300,131,698 lekë), në kundërshtim me UMF nr. 28, dt. 18.12.2014 “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit për vitin 2014”: “Detyrime të prapambetura për punë të kryera, për efekt të këtij udhëzimi konsiderohen detyrimet e përcaktuara nga një kontratë/marrëveshje/vendim gjykate i formës së prerë që mbeten të pa paguara 30 ditë pas

datës së specifikuar në kontratë apo me ligj, duke përfshirë edhe periudhën kontraktuale të shtyrjes së pagesës”.

Nr.	Fatura të pa likuiduara nga MEI nga vitet e kaluara + 2016	Lekë
1	A.	249,900
2	Blerje Bileta	188,305
3	Vendime gjyqësore	51,993,719
4	Publikime në Shtyp	172,000
5	Shpenzime të tjera	120,457
	TOTALI	52,724,381

Rekomandojmë:

- Të merren masat nga MIE, sektori i financës të saktësojnë dhe evidentojnë në pasqyrat financiare vjetore detyrimet e prapambetura të tyre ndaj të tretëve për punë të kryera, të përcaktuara nga një kontratë, marrëveshje, vendim gjykate i formës së prerë që mbeten të pa paguara për shkak të mungesës së fondeve 30 ditë pas datës së specifikuar në kontratë apo me ligj, duke përfshirë edhe periudhën kontraktuale të shtyrjes së pagesës.
- Të përcaktojnë rregullat që forcojnë kontrollin e brendshme lidhur me rakordimin dhe raportimin e detyrimeve për faturat e papaguara dhe raportimin e tyre në mënyrë rigorozë mbi baza mujore e vjetore, sipas përkatësisë së vitit buxhetor kur ato krijohen dhe likuidohen.

Në vijimësi

8. Gjetje nga auditimi: Në llogaritë e tjera aktive janë pasqyruar “Shpenzime të periudhave të ardhshme” (llog. 486) në vlerën 250,592,934 lekë e cila në analizë përbëhet nga detyrime të faturuara në fund të vitit 2017 në vlerën 6,149,601 lekë dhe detyrime për vendime gjyqësore të cilat kanë marrë formën e prerë dhe që i përkasin kryesisht vitit 2016 dhe 2017 të cilat janë detyrime të prapambetura sipas akteve ligjore në fuqi..... **dhe nuk janë shpenzime për blerje ose shërbime, realizimi faktik i të cilave ndodh në një vit ushtrimor të ardhshëm.**

Vlerat e mësipërme nuk janë llogaritur dhe nuk janë regjistruar në llogarinë 4342 “Marrëdhënie me shtetin debitor” si detyrimet buxhetore, të lindura por të pa likuiduara dhe që parashikohen të likuidohen me fondet buxhetore të vitit të ardhshëm duke denaturuar llogarinë (llog. 486) “Shpenzime të periudhave të ardhshme”.

Në këtë llogari janë evidentuar vecmas detyrimet e prapambetura ndaj të tretëve, për shpenzime, shërbime apo investime të kryera e të pa financuara, për shkak të mungesës së fondeve.

Nga pikëpamja e kontabilitetit, Llogaria 486, “Shpenzime të periudhave të ardhshme” përfshihet në grupin e llogarive rregulluese. Përfaqësojnë shpenzime për blerje ose shërbime, realizimi faktik i të cilave ndodh në një vit ushtrimor të ardhshëm (shpenzime të parapaguara), si p.sh., qira të paguara në avancë, prime të sigurimeve për rreziqe të paguara në avancë dhe të tjera.

Me UMF nr. 28, dt. 18.12.2014 “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit për vitin 2014”: “Detyrime të prapambetura për punë të kryera, për efekt të këtij udhëzimi konsiderohen detyrimet e përcaktuara nga një kontratë/marrëveshje/vendim gjykate i formës së prerë që mbeten të pa paguara 30 ditë pas datës së specifikuar në kontratë apo me ligj, duke përfshirë edhe periudhën kontraktuale të shtyrjes së pagesës”

UMF nr. 14 date 28.12.2006 “Për përgatitjen dhe raportimin e pasqyrave financiare vjetore të vitit 2006 për institucionet qendrore, organet e pushtetit vendor dhe njësitë që varen prej tyre si dhe të njësitë të menaxhimit/zbatimit të projekteve e marrëveshjeve me donatorë të huaj”; Rakordohet llogaria 4342 “Marrëdhënie me shtetin debitor” për pagesat e bëra për detyrimet e një viti më parë. Krahas pagesës që është bërë (debi klasa 4 për detyrimet në kredi 520 “Disponibilitete në thesar” e bërë gjatë vitit) të verifikohet dhe në rast se nuk është kryer të bëhet veprimi (që është paralel) debi llogaria 476 “Të ardhura të caktuara për t’u përdorur” në kredi të 4342 “marrëdhënie me shtetin debitor”.

Rakordohen, llogariten dhe regjistrohen në llogarinë 4342 “Marrëdhënie me shtetin debitor” detyrimet buxhetore, të lindura por të pa likuiduara dhe që parashikohen të likuidohen me

fondet buxhetore të vitit të ardhshëm, me veprimin kontabël debi llogaria e mësipërme 4342 në kredi të llogarisë 7206 “Financim i pritshëm nga buxheti”.

Rekomandojmë:

- Nga MIE, Sektori i Financës të merren masat për saktësimin, rregullimin dhe evidentimin kontabël, në llogaritë rregulluese të pasqyrave financiare, të shpenzimeve të periudhave të ardhshme që përfaqësojnë blerje ose shërbime, realizimi faktik i të cilave ndodh në një vit ushtrimor të ardhshëm (*shpenzime të parapaguara*), si p.sh., qira të paguara në avancë, prime të sigurimeve për rreziqe të paguara në avancë dhe të tjera.

Në vijimësi

9. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i detyrimeve të prapambetura gjendje në datën 31.12.2017 rezulton se:

- Nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë me shkresën nr. 6937, dt. 02.05.2018 “Dërgohet raportimi periodik për detyrimet e prapambetura dhe të krijuar rishtazi” i janë dërguar Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë raportimi i detyrimeve të prapambetura deri në fund të vitit 2017 dhe të detyrimeve të krijuar rishtazi..... ku simbas pasqyrës bashkëngjitur shkresës rezulton se vlera e këtyre detyrimeve të konsoliduara për vitin 2017 rezulton në **151,082,956** lekë e përbërë nga studime e projektme dhe vendime gjyqësore.

- Referuar raportimit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë detyrimet e prapambetura deri 31.12.2017 për Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë rezultojnë **3,254,800,000** lekë (Publikuar në Web-in e MFE).

- Referuar pasqyrave financiare të konsoliduar vlera e detyrimeve të prapambetura në datën 31.12.2017 është **985,860,739** lekë të paraqitura në llogarinë llog. 486; “Shpenzime të periudhave të ardhshme” në analizë si mbas subjekteve:

Nr	Shkresa		Subjekti	llog. 486
	nr.	dt.		
1	21	08.03.2018	Agjencia kombëtare bërthamore	0
2	396	13.04.2018	Agjencia Kombëtare e Planifikimit të territorit	0
3	240	27.02.2018	Autoriteti kombëtar për sigurinë dhe emergjencat	0
5	1604/1	07.03.2018	Inspektorati shtetëror teknik dhe industrial	0
6	341	27.02.2018	Shërbimi Gjeologjik Shqiptar	0
7	1-Dec	05.03.2018	Qendra e Grumbullimit dhe Trajtitimit të Kimikateve	0
8	34	30.01.2018	Drejtoria e Inspektimit hekurudhor	0
9	27/1	28.02.2018	Instituti I Transportit	0
10	111	27.02.2018	Drejtoria e Përgjithshme Detare	0
11	2354	26.03.2018	Autoriteti rrugor Shqiptar	577,094,220
12	375	26.02.2018	Agjencia Kombëtare e ujësjellës kanalizime	158,173,585
13	251/1	23.02.2018	Arkivi Qendror Teknik I Ndërtimit	0
14	6275/1	20.04.2018	MIE	250,592,934
			Shuma	985,860,739

Nga sa konstatohet më sipër rezulton se vlerat e raportuara për datën 31.12.2017 nga MIE sipas raportimit të datës 02.05.2018 (151,082,956 lekë), vlerat e raportuara në pasqyrat financiare të konsoliduara (985,860,739 lekë) dhe vlerave të raportuara në buletin e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë (3,254,800,000 lekë) nuk janë të njëjta.

Me UMF nr. 28, dt. 18.12.2014 “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit për vitin 2014”: pika 30; “Detyrime të prapambetura për punë të kryera, për efekt të këtij udhëzimi konsiderohen detyrimet e përcaktuara nga një kontratë/marrëveshje/vendim gjykate i formës së prerë që mbeten të pa paguara 30 ditë pas datës së specifikuar në kontratë apo me ligj, duke përfshirë edhe periudhën kontraktuale të shtyrjes së pagesës”.

Pika 32; “Shuma e detyrimeve dhe të drejtave të konstatuara e paraqitur në bilancin e njësisë dhe e raportuar në Ministrinë e Financave, duhet të jetë objekt verifikimi nga ana e institucioneve të zbatimit nga ana e nëpunësve zbatues të parimeve të raportimit financiar mbi plotësinë, transparencën dhe vërtetësinë e informacionit financiar”.

Rekomandojmë:

- Nga MIE, të merren masat për rakordimin përfundimtar të llogarive të kreditorëve, debitorëve, saktësimi dhe evidentimi i detyrimeve të prapambetura për punë të kryera, ë përcaktuara nga një kontratë, marrëveshje, vendim gjykate i formës së prerë që mbeten të pa paguara 30 ditë pas datës së specifikuar në kontratë apo me ligj, duke përfshirë edhe periudhën kontraktuale të shtyrjes së pagesës.
- Të saktësohen shumat e detyrimeve, të drejtave të konstatuara (*detyrimet e prapambetura*) të paraqitura në pasqyrat financiare të njësisë dhe ato të konsoliduara, mbi bazën e parimeve të raportimit financiar mbi plotësinë, transparencën dhe vërtetësinë e informacionit financiar dhe të raportohet në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë.

Menjëherë

10. Gjetje nga auditimi: a. Në aktiv formatin nr.1, në llogaritë e kërkesave arkëtimi mbi debitorët janë pasqyruar “*Personeli, paradhënie, deficite e gjoba*” (llog. 423, 429) në vlerën 403,637 lekë e cila në analizë përbëhet kryesisht nga 10 debitorë të viteve të kaluar (2015-2016) të ish MEI dhe ish MTI për paradhënie të pa mbyllura, për të cilët nuk ka praktikë njoftimi, kërkesë arkëtimi ose procese gjyqësore për personat debitorë për paradhënie të pa kthyer.

b. Në llogaritë e kërkesave arkëtimi mbi debitorët janë pasqyruar “*Debitorë të ndryshëm*” (llog. 468) në vlerën 486,872,416 lekë e cila në analizë përbëhet kryesisht nga 9 debitorë të viteve të kaluar (2015-2016) të MEI, për të cilët nuk ka praktikë njoftimi ose procedura ligjore juridike për të arkëtuar vlerën nga subjektet debitorë.

Nga auditimi rezultoi se subjekti nuk i ka të konfirmuara (Rakorduara) me të tretët informacionet që vërtetojnë ekzistencën e operacioneve, detyrimeve, të tepricave ose të çdo regjistrimi tjetër.

Rekomandojmë:

- Drejtuesit e MIE duhet të sigurojë inicimin e një procesi rivlerësimi, ku të gjitha llogaritë e arkëtueshme të analizohen në kuptimin e vjetërsisë dhe mundësive reale për arkëtimin e tyre, si dhe të propozojë masa konkrete, duke mos e përjashtuar masat administrative dhe të tjera nëse është e nevojshme.
- Nga organet Drejtuese të MIE të rivlerësohen llogaritë e njësisë ekonomike për shumave pa shpresë arkëtimi të klientëve dhe debitorëve të ndryshëm pasi të jenë kaluar më parë të gjitha rrugët e mundshme ligjore për mbledhjen e tyre.

Në vijimësi

11. Gjetje nga auditimi: Në aktiv llog. 520 “*Disponibilitete në thesar*” paraqitet gjendja e fondeve të trashëguara në vlerën 1,168,490,946 lekë të cila si fonde të mbetura pa përdorur nga shuma e garancive (*garanci kontrate dhe garanci 5%*) në vlerën 1,089,319,696 lekë në pasivin e bilancit është paraqitur në llogaritë; 466 “*Kreditorë për mjete në ruajtje*” dhe diferenca të ardhura nga taksa e infrastrukturës në vlerën 79,171,250 lekë (*Aktrakordimet me thesarin*) e cila është pasqyruar në llogarinë 85 “*Rezultati i ushtrimit*” për vlerën 7,954,901 lekë kurse diferenca prej 71,216,349 lekë si rezultat i ushtrimit të mëparshëm duhej të pasqyrohej në llogarinë 12 “Rezultat i mbartur”.

- Njësitë të cilat trashëgojnë të ardhura nga një vit ushtrimor në tjetrin, sipas kuadrit ligjor në fuqi, nuk do të kryejnë mbylljen e llogarisë së disponibiliteteve në thesar dhe kjo llogari do të pasqyrohet për tepricën debitorë të saj në aktivet e pasqyrës së pozicionit financiar. Gjithashtu, llogaria 520 nuk mbyllet edhe për gjendjen e mjeteve në ruajtje (*të evidentuara si të tilla në llogaritë e grupit 466 “Kreditorë për mjete në ruajtje” në vlerën 1,089,319,696 lekë*), si dhe për sponsorizimet e tjera të trashëgueshme.

- Tepricat e llogarisë 520, “*Disponibilitete në thesar*” dhe të llogarisë 466, “*Kreditorë për mjete në ruajtje*” duhet të vërtetohen me aktrakordim me thesarin, një kopje e të cilit i bashkëngjitet llogarisë vjetore. Në aktrakordim, tepricat duhet të paraqiten të strukturuar sipas natyrës së të ardhurave të trashëguara (*të ardhurat e papërdorura, si të çelura ashtu edhe ato të paçelura, mjetet në ruajtje, sponsorizimet dhe pjesën e grantit që trashëgohet*).

- Llogaria 85 "Rezultati i ushtrimit nga funksioni" del me saldo kreditore, përfaqësohet si rubrikë me vehte dhe përbën rezultatin nga viti ushtrimor si teprice kreditore e kësaj llogarie në vlerën 7,954,901 lekë (*Të ardhurat 2,972,002,043 – shpenzimet 2,964,047,142 = 7,954,901 lekë*). (*Akti i rakordimit me thesarin si të ardhura nga taksa vendore e infrastrukturës për vlerën 7,954,901 lekë*).

- Në pasivin e bilancit, formati nr. 2, Llog. Nr. 12 "Rezultati i mbartur nga funksionimi" paraqitet në vlerën 0 lekë kur në fakt duhej të paraqitej për vlerën 79,643,724 lekë.

Në fillim të vitit ushtrimor, duhet të saktësohej pozicioni i çeljes së llogarive nga viti i mëparshëm (2016) dhe të realizohej transaksioni i transferimit të tepricës së llogarisë 85, "Rezultat i veprimtarisë ushtrimore" për vlerën 79,643,724 lekë në llogarinë 12, "Rezultat i mbartur" në vlerën 79,643,724 lekë.

Rekomandojmë:

- Nga MIE, sektori i financës të merren masat që periodikisht tepricat e llogarisë 520, "Disponibilitete në thesar" dhe të llogarisë 466, "Kreditorë për mjete në ruajtje" duhet të vërtetohen me aktrakordimet me degën e thesarit, një kopje e të cilit i bashkëngjitet llogarisë vjetore. Në aktrakordim, tepricat duhet të paraqiten të strukturuar sipas natyrës së të ardhurave të trashëguara (*të ardhurat e papërdorura, si të çelura ashtu edhe ato të paçelura, mjetet në ruajtje, sponsorizimet dhe pjesën e grantit që trashëgohet*).
- Pas përfundimit të të gjitha veprimeve të mbylljes, sipas procedurës kontabile, llogaria 85, "Rezultati i veprimtarisë ushtrimore" duhet të përfaqësojë, si teprice kreditore, rezultatin financiar pozitiv nga funksionimi, *që rrjedh kryesisht nga të ardhurat që njësisë i mbeten (sipas dispozitave ligjore përkatëse), për t'u trashëguar në vitin ushtrimor pasardhës* dhe si teprice debitore, kjo llogari duhet të përfaqësojë rezultatin negativ nga aktiviteti i funksionimit, për të cilin duhet të jepen sqarime në shënime shpjeguese.
- Sektori i Financës të marrë masat për të kryer sistemimet e nevojshme dhe regjistrimet në kontabilitet në bazë të klasifikimit ekonomik kontabël, duke tranzituar shumat e evidentuara në llogarinë 85, "Rezultati i veprimtarisë ushtrimore" në llogarinë 12 "Rezultate të mbartura nga funksioni", për një pasqyrim më të drejtë të kundër partisë së disponibiliteteve në thesar, me qëllim që të parandalohen gabimet apo parregullsitë e mundshme në interpretimin e llogarive të pasqyrave financiare.

Në vijimësi

12. Gjetje nga auditimi: Pasqyra e bilancit "*Burimet dhe shpenzimet lidhur me investime*" zëri "*Shpenzime për rritjen e AQ*" formati 4/e e plotësuar për shumën 1,890,803.209 lekë, duhet të jetë në vlerën **2,078,912,186** lekë shumë e cila rezulton nga shumat e "*shpenzimeve për rritjen e AQ të trupëzuara*" që janë në vlerën 196,955,649 lekë dhe "*shpenzimeve për rritjen e AQ të trupëzuara*" në vlerën 1,881,956,537 lekë.

Vlera e shpenzimeve për investime formati 4/e në vlerën 2,078,912,186 lekë gjithashtu nuk rakordon me vlerën prej 2,010,619,085 lekë e paraqitur në pasqyrën "*gjendja dhe ndryshimet e aktiveve të qëndrueshme*" kolona e dytë "*Blerjet e krijuara me pagesë*" formati 6. me një diferencë prej 68,293,101 lekë.

Në pasqyrën e mësipërme formati 4/e gjithashtu janë pasqyruar edhe shpenzimet për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të pa trupëzuar në vlerën 196,955,649 lekë kur në pasqyrën "*gjendja dhe ndryshimet e aktiveve të qëndrueshme*" në formatin 6, kolona e dytë shuma për aktivet e qëndrueshme të pa trupëzuara janë e ndarë sipas zërave të investimeve "*Studime e kërkime*" në vlerën 25,072,000 lekë, "*shpenzimet për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të pa trupëzuara*" në vlerën 103,590,548 lekë gjithsej 128,662,548 lekë me një diferencë prej **68,293,101** lekë janë paraqitur shpenzimet për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të pa trupëzua në formatin 6, kolona e dytë.

Rekomandojmë:

- Sektori i Financës të marrë masat për të kryer sistemimet e nevojshme dhe regjistrimet në kontabilitet në bazë të klasifikimit ekonomik kontabël, duke saktësuar shumat e evidentuara në llogaritë e shpenzimeve për rritjen e aktiveve materiale e jo materiale, për një pasqyrim më të drejtë të burimeve dhe shpenzimeve lidhur me investimet, me qëllim që të parandalohen gabimet apo parregullsitë e mundshme në interpretimin e llogarive të pasqyrave financiare.
- Pasqyrat financiare vjetore, të përmbajnë një informacion më të plotë shpjegues, lidhur me pasqyrimin e fondeve, pasi konstatohet mungesa e informacionit mbi shpjegimet e nevojshme për mospërputhjet e vlerave në disa llogari të bilancit kontabël.

Në vijimësi

13. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi rezulton se, nga subjekti për vlerën e klientëve dhe furnitorëve nuk është dërguar letër konfirmimi për llogaritë e pagueshme, për të verifikuar nëse vlerat e tyre janë në përputhje me shënimet e kontabilitetit. Mosrakordimi me klientët dhe furnitorët mundëson edhe riskun e pagesave të parregullta, si dhe prezantimin jo të saktë e të plotë të detyrimeve në pasqyrat financiare.

Rekomandojmë:

- Drejtuesit e MIE, sektori i financës në miratimin e pasqyrave financiare, duhet të konfirmojnë (Rakordojnë) me të tretët informacionet që vërtetojnë ekzistencën e operacioneve, detyrimeve, të tepricave ose të çdo regjistrimi tjetër me qëllim, rregullaritetin e operacioneve të origjinës së tepricave të regjistruara në kontabilitet që të sigurohet se këto operacione kanë të bëjnë me kuadrin normal të lidhjeve të furnitorit me klientin, dhe të sigurohet nëse shumat përkatëse janë transferuar në llogaritë e debitorëve sipas natyrës së operacioneve.
- Të përcaktojnë rregullat që forcojnë kontrollet e brendshme lidhur me rakordimin dhe raportimin e detyrimeve për faturat e papaguara dhe raportimin e tyre në mënyrë rigorozë mbi baza mujore e vjetore, sipas përkatësisë së vitit buxhetor kur ato krijohen dhe likuidohen.

Në vijimësi

14. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i pasqyrave financiare rezultoi se Formatu 12 “Pyetësor dhe shënime shpjeguese” është plotësuar, relacioni shpjegues për pasqyrat financiare, por nuk janë përfshirë të gjitha informacionet shpjeguese që kërkohen, në pajtim me kuadrin e zbatueshëm të raportimit financiar ku të japin informacionet shpjeguese të nevojshme për të arritur paraqitjen e drejtë.

Rekomandojmë:

- Të merren masat për plotësimin e pasqyrave financiare me shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare vjetore me informacion sqarues, përveç atij që paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar, pasqyrën e performancës, pasqyrën e flukseve monetare dhe pasqyrën e ndryshimit të aktiveve. Shënimet të japin përshkrime me fjalë apo zberthime të zërave të paraqitur në këto pasqyra apo evidentojnë problemet që mund të kenë rezultuar gjatë fazës së përgatitjes apo të paraqitjes së pasqyrave financiare vjetore, për të arritur paraqitjen e drejtë në pajtim me kuadrin e zbatueshëm të raportimit financiar.

Në vijimësi

15. Gjetje nga auditimi: Nga komisioni i inventarizimit i ngritur me urdhrin e Sekretarit të Përgjithshëm nr. 405, dt. 29.12.2017 “Ngritjen e komisionit të inventarizimit të aktiveve gjendje në magazinë, në përdorim..... dhe ambientet e MIE” nuk është përpiluar një raport lidhur me inventarizimin fizik të aktiveve, për kushtet e ruajtjes së tyre, gjendjen fizike dhe për vërejtjet lidhur me karakterin e diferencave e dëmtimeve të konstatuara nëse ka, propozimin për nxjerrje

jashtë përdorimit të aktiveve së bashku me gjithë dokumentacionin e inventarizimit, t'ia dorëzojë për veprime të mëtejshme Nëpunësit Autorizues.

Mungon një raport analize, me të dhënat sipas viteve të krijimit të aktivitetit, apo mallrave e materialeve.

- Procesi i inventarizimit nuk jep informacion për të dhënat e aktiveve, siç përcakton paragrafin nr. 95, e UMF nr. 30, që përcakton se *“ky është një proces që kryhet gjatë ose pas inventarizimit. Mbi bazën e procesit të të dhënave për vitin e vënies në punë, përdorimit, vlerën fillestare, kohën, vlerën e mbetur, vlerën e rivënies dhe mbajtjes në punë, vlerësimin kosto-përftimi bëhet vlerësimi i aktiveve afatgjata dhe afatshkurtra materiale”*, gjë që nuk ka ndodhur në këtë rast. Komisioni nuk ka pasqyruar vitin e blerjes apo të bërjes hyrje të aktiveve dhe nuk ka një analizë për destinacionin përfundimtar, mundësinë e riparimit të pajisjeve, etj, sipas përcaktimeve të UMF nr. 30, datë 27.12.2011 *“Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”*, vlerësimi i Aktiveve.

- Nga ana e komisioneve të ngarkuara me kryerjen e inventarizimit fizik janë evidentuar aktive të qëndrueshme, aktive qarkulluese e gjendje inventari që janë jashtë funksionit sipas tre procesverbaleve të hartuar në vlerën **24,191,155** lekë, por nga ana e kësaj njësie shpenzuese nëpërmjet nëpunësit autorizues dhe nëpunësit zbatues nuk janë ndjekur hapat e mëtejshëm bazuar në konkluzionet e grupeve të inventarizimit dhe të vepronin konform UMF nr. 30, datë 27/12/2011, si për: *procesin e vlerësimit të aktiveve të propozuara për dalje nga përdorimi në njësinë shpenzuese; procesin verbal të vlerësimit; listën e aktiveve të identifikuar për vlerësim; kriterin për vlerësimin e aktiveve; relacionin e vlerësimit; dhënien në përdorim/tjetërsimi i aktiveve të panevojshme dhe/ose nxjerrja jashtë përdorimit të aktiveve; procesverbalin për dhënien në përdorim/ tjetërsimin e aktiveve dhe nxjerrjen jashtë përdorimit të aktiveve si dhe përgjegjësitë për nxjerrjen nga përdorimi ose tjetërsimin e aktiveve të panevojshme, duke marrë si reference paragrafin 95 e vazhdim, të Udhëzimit të Ministrit të Financave.*

- Nga MIE për vitin 2017 nuk janë inventarizuar e kontrolluar për ekzistencën dhe vlerësimin të gjitha aktivitet afatgjata materiale dhe jo materiale, aktivitet afatshkurtra, të detyrimeve dhe të drejtave, nëpërmjet inventarizimit të këtyre elementeve dhe dokumentacionit mbështetës (*ish MEI dhe ish MTI*) për vlerën 645,212,161 lekë.

Llog.	Emërtimi	Ish MZHU	Ish MEI	Ish MTI	Dhjetori
1	2	3	4	5	6
202	Studime e kërkime				
230	Shp.. Për. Rr.Akt. të paqënd.		3,687,060	33,337,685	25,072,000
210	Toka, troje, terrene		0	3,389,440	0
212	Ndërtime e konstruksione		237,121,668	127,124,448	161,233,878
213	Rrugë, rrjete, vepra ujore		1,232,140	0	0
214	Ins. Teknike makineri pajisje		39,813,842	0	0
215	Mjete transporti		0	0	0
218	Inventar ekonomik		0	0	13,200,000
312	Materiale		0	0	0
327	Objekte inventari		0	0	0
	TOTALI		281,854,710	163,851,573	199,505,878

Për aktivitet e mësipërme nuk është kryer inventarizimi i plotë bazuar në Urdhrin e Sekretarit të Përgjithshëm nr. 405, dt. 29.12.2017 *“Ngritjen e komisionit të inventarizimit të aktiveve gjendje në magazinë, në përdorim..... dhe ambientet e MIE”* dhe në kundërshtim me nenin 7, *“Inventari i aktiveve dhe detyrimeve”*, të ligjit nr. 9228, datë 29.4.2004 *“Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”*, i ndryshuar, UMF nr. 30, datë 27.12.2011 *“Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”*, Inventarizimi i aktiveve.

Rekomandojmë:

- Nga MIE, të merren masat që inventarizimi i aktiveve të bëhet për vitin e plotë ushtrimor, me qëllim pasqyrimin e saktë dhe real të vlerës së inventarit në Pasqyrën e Pozicionit Financiar të subjektit, në përputhje me të Ligjin nr. 9228, datë 29.04.2004 *“Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”* dhe UMF nr. 30, datë 27.12.2011.
- Nëpunësi autorizues dhe nëpunësi zbatues të analizojnë rezultatet e grupeve të inventarizimit dhe të procedojnë në përputhje me kërkesat e UMF nr. 30, datë 27.12.2011, duke iniciuar procesin e vlerësimit të aktiveve të propozuara për dalje

nga përdorimi në njësinë shpenzuese; listën e aktiveve të identifikuara dhe kriteret për vlerësim, procesverbalin për nxjerrjen jashtë përdorimit të aktiveve si dhe përgjegjësitë për nxjerrjen nga përdorimi ose tjetërsimin e aktiveve në referencë UMF nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”.

- Nga strukturat e menaxhimit të MIE të merren masa që kryerja e inventarëve të aktiveve, nxjerrja jashtë përdorimit dhe asgjësimi i tyre, të shoqërohen me procesverbalet e nxjerrjes jashtë përdorimit dhe asgjësimit të aktiveve, bashkëlidhur me dokumentacionin mbi procedurën e kryer për vlerësimin dhe ndarjen e materialeve sipas destinacionit të tyre, ... duke e dokumentuar nxjerrjen jashtë përdorimit dhe asgjësimin e materialeve në përputhje me UMF nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”.
- Komisionet e Vlerësimit të Aktiveve dhe nxjerrjen jashtë përdorimit, në përfundim të procesit të inventarizimit të aktiveve të përpilojnë një raport përmbledhës mbi procedurën e ndjekur për vlerësimin e aktiveve për nxjerrje nga përdorimi, arsyet, efektin ekonomik të masave për riaftësimin e tyre dhe propozimin përkatës.
- Në rast miratimi, nga sektori i financës, të bëhet reflektimi, në pasqyrat financiare të periudhës raportuese të vlerës së aktiveve afatgjata materiale të vlerësuara për dalje jashtë përdorimit dhe/ose asgjësimin e tyre nga komisionet përkatëse si ngjarje të ndodhura në periudhën e raportimit financiar si një ngjarje që evidenton kushte që kanë ekzistuar në datën e mbylljes së periudhës raportuese.
- Drejtuesit e MIE duhet të forcojnë kontrollet në menaxhimin e pasurisë, duke formuar komisionet për vlerësim të pasurive në mënyrë që të sigurojë informata të drejta dhe të sakta për pasurinë që posedojnë. Gjithashtu, Nëpunësi Zbatues detyrimisht para se të kryhet inventarizimi fizik i aktiveve nga komisionet përkatëse, është i detyruar që tu vejë në dispozicion regjistrat e aktiveve sipas gjendjeve kontabël, ku komisionet kanë për detyrë për të evidentuar sasi të fizike.

Në vijimësi

16. Gjetje nga auditimi:

Gjatë auditimit të transaksioneve me vlera të rëndësishme me palë të treta, jo rutinë nëpërmjet teknikave të auditimit si: *kontrolli aritmetik, kontrolli me anë të pjesëve justifikuese, inspektimi fizik dhe kontrolli i gjendjeve ekzistuese, kontrolli i vlerësimit, konfirmim nga të tretët, kontrolli sipas një treguesi, rezultoi se:*

-Veprimet ekonomike që kryhen nga njësia si dhe faktet që kanë sjellë ose mund të sillnin ndryshime në pasurinë që ato kanë në administrime ruajtje, nuk pasqyrohen kurdoherë në dokumentet përkatëse dhe menjëherë pasi kryhet veprimi.

- Regjistrimi i veprimeve ekonomike në librat e kontabilitetit nuk është bazuar gjithmonë në dokumente origjinale që përdoren për këtë qëllim; dokumentet autorizues, dokumente vërtetues, dokumente të kontabilitetit, etj.

Sa konstatuar gjetjet më poshtë:

➤ Për kontratën me nr. 5663/7, dt. 18.12.2017 lidhur midis MIE dhe BOE “A” shpk dhe “K” shpk për “Software për certifikimin energjetik të ndërtesave, regjistrimin dhe certifikatës PEN”, me vlerën 17,000,000 lekë pa tvsh si ofertë fituese, është likuiduar Urdhër shpenzimi nr. 181, dt. 29.12.2017 për vlerën 12,540,000 lekë.

a. Komisioni për marrjen në dorëzim të “Software për certifikimin e energjetik të ndërtesave, regjistrimin dhe certifikatës së PEN” *nuk është shprehur për rezultatet që duhet të arrihen nga ky “software” të kërkuara në termat e referencës si: Ndërtim, Instalim, setup, konfigurim, testim dhe vënie në punë të softëare për aplikimet online për certifikimin energjetik të ndërtesave dhe regjistrimin e certifikatës së PEN në infrastrukturën ekzistuese në Datacenter-in e AKSHI-it; Krijimi dhe publikimi i formularit për aplikimin e subjekte për marrjen e certifikatës së PEN. Implementim në DIS ekzistues i librarisë së ndërveprimit të MEI, të implementojë proceset për menaxhimin sipas tipologjive të çështjeve, Krijimi dhe konfigurimi i procedurave të arshivimit të informacionit sipas frekuencave të dakorduara me Agjencinë e Efiçencës së Energjisë për*

regjistrimin e certifikatave, Kontraktori duhet të sigurojë manual në gjuhën shqipe të përditësuar sipas implementimit që do të bëhet në projektin konkret, Kontraktori duhet të bëjë trajnimet për të gjithë stafin që do të përdorë këtë sistem.

b. Nga autoriteti kontraktor nuk ka një raport përmbledhës për korrektësinë dhe cilësinë e zbatimit të kontratës, në kundërshtim me VKM nr. 914, datë 29.12.2014 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik”, neni 77, pika 4. “Në përfundim të kontratës, autoriteti kontraktor përgatit një raport përmbledhës për korrektësinë dhe cilësinë e zbatimit të kontratës. Një kopje e këtij raporti i jepet edhe kontraktorit, me kërkesë të tij.”

c. Operatori BOE “A&K” shpk në formularin e ofertës në formatin elektronik dhe në dosjen e operatorit me shkrim ka deklaruar vlerën 17,480,000 lekë pa tvsh, dhe 20,976,000 lekë me tvsh kurse në analizë referuar zërave të preventivit ka paraqitur vlerën 17,000,000 lekë pa tvsh dhe 20,400,000 lekë me tvsh, me një diferencë prej **480,000** lekë pa tvsh 2.8% e ofertës ose 576,000 lekë me tvsh. KVO ka vepruar në kundërshtim me VKM nr. 914, datë 29.12.2014 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik”, neni 66 “Shqyrtimi dhe vlerësimi i ofertave” pika 4.

Midis operatorit “S” sh.p.k dhe autoritetit kontraktor është hartuar dhe firmosur kontrata nr. 4004/6, datë 11.10.2017 për kryerjen e shërbimit dhe riparimit të automjeteve të MEI për vitin 2017” në vlerën 1,331,800 lekë pa t.v.sh. ose 1,598,160 lekë me tvsh me afat kontrate deri 31.12.2017. Nga auditimi rezulton se nga MIE janë likuiduar katër urdhër shpenzim të cilat kanë bashkëngjitur fatura tatimore të lëshuar për një periudhë më të madhe se një mujore. Kjo në kundërshtim me VKM nr. 50, 05.02.2014 “Për miratimin e strategjisë për parandalimin dhe shlyerjen e detyrimeve të prapambetura e të planit të veprimit” “..... detyrimet e prapambetura konsiderohen detyrimet e përcaktuara nga një ligj/kontratë/marrëveshje /vendim gjykate i formës së prerë që mbeten të papaguara 30 ditë pas datës së specifikuar në kontratë apo me ligj, duke përfshirë edhe periudhën kontraktuale të shtyrjes së pagesës, të cilat kanë lindur në njësitë e qeverisjes qendrore, pushtetit vendor (kontratat e financuara nga qeveria qendrore) dhe fondeve speciale të sigurimeve shoqërore e shëndetësore”.

➤ Nga auditimi i likuidimeve të vlerave të kontratës me objekt “Ndërtimin dhe administrimin e Impiantit të trajtimit të mbetjeve urbane të qarkut të Elbasanit dhe prodhimit të energjisë”, sipas VKM nr. 907, dt. 17.12.2014 “Për dhënien e miratimit për sigurimin e financimit të nevojshëm të kontratës së koncesionit për ndërtimin dhe administrimin e impiantit të trajtimit të mbetjeve urbane të qarkut të Elbasanit dhe prodhimit të energjisë” rezultoi se:

- Me urdhrin e shpenzimit nr. 27, dt. 04.12.2017 nga MIE janë likuiduar vlera prej 87,714,642 lekë (kësti 34, dt. 31.10.2017 dhe kësti 35, dt. 31.11.2017 gjithsej 656,252 Euro) në favor të “A” shpk.

- Me urdhrin e shpenzimit nr. 109, dt. 26.12.2017 nga MIE janë likuiduar vlera prej 43,594,820 lekë (kësti 36 dt. 31.12.2017 për 328.126 Euro) në favor të “A” shpk. Bashkëngjitur Urdhrave të shpenzimit janë Urdhrat e pagesës nga Ministri për kryerjen e pagesave për këstet mujore në zbatim të kontratës shoqëruar me shkresat përcjellëse që shoqërojnë situacionet përkatës.

Vlerat e punimeve të kryera sipas situacioneve përkatëse nuk janë shoqëruar me fatura tatimore përkatëse nga operatori. Gjithashtu nuk ka një raport përmbledhës mbi punimet e kryera deri në periudhën raportuese nga mbikëqyrësit në rastin konkret nga Njësia e Zbatimit të Projektit. Dokumentet shoqëruese një pjesë e tyre janë fotokopje.

➤ Me urdhrin e shpenzimit nr. 90, dt. 19.12.2017 nga MIE janë likuiduar vlera prej 40,140,350 lekë (340,000 Euro) në favor të “G” si pagesë e tarifës së avokatëve dhe ekspertëve për çështjen e arbitrazhit ndërkombëtar I, “H&O” kundër Republikës së Shqipërisë.

Bashkëngjitur urdhër shpenzimit një pjesë e dokumenteve janë fotokopje. Gjithashtu mungon shtesa e kontratës për ofrimin e shërbimeve juridike e lidhur me “G”.

➤ Me urdhrin e shpenzimit nr. 178, dt. 99.12.2017 nga MIE janë likuiduar vlera prej 13,398,350 lekë (100,000 Euro) në favor të “B” si pagesë e tarifës së ekspertit të angazhuar për vlerësimin e dëmeve për çështjen e arbitrazhit ndërkombëtar I, “H&O” kundër Republikës së Shqipërisë.

Bashkëngjitur urdhër shpenzimit janë shkresa e avokaturës së shtetit nr. 493/60, dt. 03.10.2017 që shoqërojnë faturën (invoice) nr. 1651242 për vlerën 100,000 Euro dhe Kontrata me B dt. 15.04.2016. Shkresa e Avokaturës së Shtetit dhe kontrata me B nuk janë origjinale (fotokopje).

➤ Me urdhrin e shpenzimit nr. 165, dt. 29.12.2017 nga MIE janë likuiduar vlera prej 10,000,000 lekë në favor të përmbaruesit privat B.S sipas vendimit gjyqësor nr. 1354, dt. 07.06.2016 të Gjykatës së Apelit Tiranë, për çështjen gjyqësore me palë paditëse “Z.” ku në vlerën e mësipërme përfshihet edhe tarifa e shërbimit përmbarimor në vlerën 1,894,165 lekë.

Mungon bashkëngjitur urdhër shpenzimit fatura tatimore e lëshuar nga përmbaruesi për vlerën e shërbimit përmbarimor.

Sa konstatuar më lart është në kundërshtim me UMF nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorin publik” për regjistrimin e veprimeve ekonomike në librat e kontabilitetit bazuar në dokumente origjinale që përdoren për këtë qëllim si; *Dokumentet autorizues, Dokumente vërtetues, Dokumente të kontabilitetit, etj dhe pika 54 “Për hyrjet që bëhen nga blerjet me fondet buxhetore.... financat duhet të kontrollojnë nëse fletëhyrja ka bashkëlidhur dokumentacioni justifikues që vërteton marrjen në dorëzim të aktiveve sipas kushteve të kontratës*”.

Është vepruar në kundërshtim me VKM nr. 1, dt. 10.01.2007, “Për rregullat e prokurimit publik” kreu VIII, pika 2/b, VKM nr. 914, datë 29.12.2014 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik”, neni 77, pika 3, “Për t’u siguruar nëse cilësia e punëve, shërbimeve ose e mallrave është e njëjtë me cilësinë për të cilën është shpallur fitues kontraktori, autoriteti kontraktor duhet të monitorojë zbatimin e kontratës dhe në rast të shkeljes së kushteve të kërkuara zbaton penalitetet e parashikuara në kontratë.....”.

Rekomandojmë:

Nga MEI, Sektori i Financës të merren masat që të gjitha transaksionet dhe ngjarjet të trajtohen në përputhje me metodat kontabël, të cilat sigurojnë plotësinë, paanësinë, kujdesin dhe paraqitjen me vërtetësi të pasqyrave financiare:

- Sektori i Financës në mbajtjen e kontabiliteti duhet të mbështet në dokumentet kontabël bazë dhe justifikues si: Dokumente bazë justifikuese (faturë blerje/ shitjeje, fletëhyrje/dalje, mandatarëtim/pagesë), të prodhuara manualisht ose nëpërmjet programeve informatike dhe shërbejnë për kryerjen e regjistrimeve fillestare të çdo ngjarjeje dhe veprimi ekonomik në librat e kontabilitetit; Urdhër shpenzimi që përdoret në marrëdhëniet e subjektit me degën përkatëse të thesarit; libra kontabiliteti, ditarë kontabiliteti, si dhe pasqyra financiare, që janë mbartës ose përmbledhës të regjistrimeve të kryera në kontabilitet;
- Sektori i Financës për transaksionet që bëhen me fondet buxhetore, duhet të kontrollojnë në se urdhri i shpenzimit ka të bashkëlidhur dokumentacionin justifikues përkatës që vërteton shërbimin, marrjen në dorëzim të aktiveve sipas kushteve të kontratës si proces verbali i firmosur nga komisioni, fatura e furnitorit, situacione të shpenzimeve për investimet, fletë hyrje origjinale, proces-verbal i marrjes në dorëzim të mallit, etj.

Në vijimësi

17. Gjetje nga auditimi:

Nga auditimi i transaksioneve dhe dosjeve të procedurave të prokurimeve u konstatua:

a. Për të gjithë tenderat e audituar, NJP-të nuk kanë evidentuar marrjet në dorëzim të paketave të dokumenteve të fitueseve të tenderave, para se të lidhen kontratat përkatëse. Mos kryerja e këtij është në kundërshtim me LPP, Kreu II, neni 12 “Përgjegjësia e autoritetit kontraktor”, pika 3, si dhe VKM nr. 914, datë 29/12/2014, i ndryshuar, neni 64.

b. Dosjet e procedurave të prokurimeve nuk janë të inventarizuara në mënyrë të rregullt si dhe nuk janë arkivuar, në kundërshtim me ligjin nr. 9154, datë 06.11.2003 “Për Arkivat”, mangësi e cila vështirëson dhe nuk bën të mundur auditimin e dokumentacionit sipas radhës kronologjike kohore të kryerjes së tyre.

Rekomandojmë:

- Titullari i AK, të marri të gjitha masat për të ardhmen, që para se të lidhen kontratat me fituesit e tenderave, të nxjerrë urdhrin për NJP për ti kontrolluar të gjitha praktikatat dokumentare të paraqitura fizikisht me ato të raportuara në platformën elektronike të faqes së APP-së dhe të dokumentojnë marrjen e tyre në dorëzim nga OE fituesi i tenderit, konform legjislacionit të prokurimeve.
- Të merren masat nga MIE për inventarizimin në mënyrë të rregullt dhe arkivimin e dosjeve të procedurave të prokurimeve në përputhje me ligjin nr. 9154, datë 06.11.2003 “Për Arkivat”.

Në vijimësi

18. Gjetje nga auditimi: Në MIE në cilësinë e Autoritetit Kontraktor (AK), Njësia e Prokurimit (NJP) nuk ka funksionuar më vete në përbërje të strukturës organike, por gjatë vitit, si anëtar të NJP-ve, caktohen punonjës të ndryshëm. Në këtë AK, ka zhvillime tenderash në një numër të konsiderueshëm dhe me procedura të ndryshme. NJP-ja ka shumë përgjegjësi sipas legjislacionit të prokurimit publik në fuqi. Nga NJP-të këto detyra nuk janë realizuar të gjitha dhe mangësitë e shkeljet e konstatuara, mund të ishin shmangur, shumica prej tyre, nëse NJP-ja do të funksiononte si strukturë më vete, si dhe po të ishin kryer edhe trajnimet e nevojshme pranë APP-së.

Rekomandojmë:

MIE, në varësi të burimeve njerëzore, që ka në dispozicion të shikojë mundësinë, për të ngritur funksionimin e strukturës së posaçme të prokurimit publik, e kjo në zbatim të nenit 57 “Njësia e Prokurimit” të VKM nr. 914, datë 29.12.2014 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik”, me qëllim edhe të sigurimit të mirë përdorimit të fondeve publike dhe të uljes së shpenzimeve procedurale duke rritur efikasitetin, ekonomicitetin dhe efektivitetin në procedurat e prokurimit publik.

Në vijimësi

19. Gjetje nga auditimi: Autoriteti kontraktor për llogaritjen e çmimit të karburanteve nuk është mbështetur në buletinet e APP në çmimet referuar bursës REUTERS për datën e furniturës sipas deklaratës doganore SAD ose datës sipas raporteve të analizave nga Inspektorati Shtetëror Teknik dhe Industrial, gjithashtu janë shtuar elementë fiskalë si “taksa e markimit”. Konstatohet se për zbatimin e kontratës me subjektin komisioni për marrjen në dorëzim nuk shprehën për cilësinë dhe plotësimin e specifikimeve teknike të kërkuara të shoqëruara me raportin e analizave nga Inspektorati Shtetëror Teknik dhe Industrial dhe deklaratën doganore SAD. në kundërshtime Urdhrin nr. 387, dt. 23.12.2017 të Sekretarit të Përgjithshëm dhe me VKM nr. 914, datë 29.12.2014 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik”, neni 77, pika 3, “Për t’u siguruar nëse cilësia e punëve, shërbimeve ose e mallrave është e njëjtë me cilësinë për të cilën është shpallur fitues kontraktori, autoriteti kontraktor duhet të monitorojë zbatimin e kontratës dhe në rast të shkeljes së kushteve të kërkuara zbaton penalitetet e parashikuara në kontratë.....” pika 5 dhe 6, “Autoriteti kontraktor, para pagimit të faturës së mallit, duhet të kontrollojë përqindjen e rritjes apo të uljes të çmimit të bursës, sipas Reuters, lëvruar sipas kushtit CIF-Shqipëri, cilësinë e mallit të lëvruar, nëse është e njëjtë me atë për të cilën është shpallur fitues kontraktori”.

Rekomandojmë:

Nga MIE në zbatimin e kontratave dhe likuidimin e vlerës së mallrave të furnizuara të merren masat si vijon:

- Urdhër shpenzimet për vlerat e likuiduara nga autoriteti kontraktor për karburante, të shoqërohen me faturat tatimore, raportin e analizave nga Inspektorati Shtetëror Teknik dhe Industrial për sasinë e produktit të importuar për të vërtetuar cilësinë dhe standardet e furniturës dhe me deklaratën doganore SAD sipas kushteve të kontratës.
- Autoriteti kontraktor, në llogaritjen e çmimit të karburanteve, duhet të mbështetet në buletinet e APP, me çmimet referuar bursës REUTERS për datën e furniturës, sipas

deklaratës doganore SAD, raporteve të analizave sipas datës respektive të lëshuara nga Inspektorati Shtetëror Teknik dhe Industrial për sasinë e produktit të importuar, referuar elementëve fiskalë të përcaktuara me ligj.

Në vijimësi

20. Gjetje nga auditimi: Nga vlerësimi i funksionimit të sistemit të Menaxhimit financiar dhe Kontrollit rezultoi:

- MIE bazuar në VKM nr. 504, datë 13.9.2017 “*Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë*” është krijuar si strukturë e re organizimi, subjekt relativisht i ri, i cili harton dhe zbaton e politikat e përgjithshme shtetërore, në sektorin e planifikimit dhe zhvillimit urban, në sektorin e infrastrukturës dhe transportit, në sektorin e telekomunikacionit e shërbimit postar, në sektorin e energjisë, shfrytëzimit të burimeve energjetike e minerare dhe në sektorin e industrisë sektorë të cilët më parë varehin nga struktura të veçanta organizative.

Struktura organizative nuk është e argumentuar nëse është në përputhje me madhësinë dhe aktivitetet e njësisë dhe nëse strukturat përgjithësisht janë të përshtatshme për të arritur objektivat e institucionit

Fondet buxhetore (**47,852,630** mijë lekë) që menaxhon MIE si çelje nga buxheti i vitit 2018 sipas 11 programeve, pa fondet me financimet e huaja:

1. Programi “*Planifikim menaxhim administrim*” për 691,987 mijë lekë.
2. Programi “*Transporti rrugor*” për 14,180,301 mijë lekë.
3. Programi “*Transporti Detar*” për 150,260 mijë lekë.
4. Programi “*Transporti Hekurudhor*” për 437,680 mijë lekë.
5. Programi “*Transporti Ajror*” për 25,110 mijë lekë.
6. Programi “*Furnizimi me Ujë dhe kanalizime*” për 3,532,992 mijë lekë.
7. Programi “*Menaxhimi i Mbetjeve Urbane*” për 2,064,272 mijë lekë.
8. Programi “*Mbështetje për Energjinë*” për 1,623,900 mijë lekë.
9. Programi “*Mbështetje për Burimet Natyrore*” për 551,200 mijë lekë.
10. Programi “*Mbështetje për Industrinë*” për 406,740 mijë lekë.
11. Programi “*Planifikimi Urban*” për 292,700 mijë lekë.

Totali = **47,852,630** mijë lekë.

- Nga auditimi mbi menaxhimin financiar në MIE rezulton se aktualisht nuk ka një rregullore të miratuar, por vazhdojnë të zbatohen rregulloret e ish ministrive, ish MZHU, ish MTI dhe ish MEI. Sa më sipër, është vepruar në kundërshtim me nenin 29, pika 2, të ligjit nr. 90/2012, datë 27.9.2012 “*Për organizimin dhe funksionimin e administratës shtetërore*”, ku shprehet se: “*Rregulloret që përcaktojnë metodat e brendshme të punës dhe sjelljen e personelit miratohen nga ministri përgjegjës për ministrinë, institucionet e varësisë dhe degët territoriale në varësi të tij*”.

- Nga auditimi u konstatua se referuar strukturës organike dhe organigramës, në përcaktimin e nëpunësit zbatues nuk ka gjetur zbatim neni 12 i ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 i ndryshuar “*Përgjegjshmëria menaxheriale e nëpunësve zbatues*”, ku cilësohet se, “*Nëpunës zbatues i njësisë publike është drejtuesi i strukturës përgjegjëse për financat e njësisë publike, në vartësi direkte nga nëpunësi autorizues i njësisë*”. Nga auditimi konstatohet se, nëpunësi zbatues nuk është në varësi direkte nga nëpunësi autorizues pasi në strukturën e miratuar Drejtori i Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar përgjigjet edhe përpara Drejtorit të Përgjithshëm Ekonomik dhe Shërbimeve Mbështetëse, i cili nga ana e tij përgjigjet dhe raporton përpara Sekretarit të Përgjithshëm.

- Kontrolli i brendshëm nuk ka funksionuar i plotë, nuk përfshin tërë veprimtarinë e njësisë ekonomike, si rrjedhim nuk ndihmon në verifikimin e realizimit të detyrave dhe njësia ekonomike nuk mund ta dijë ku mundet të ndodhin parregullsitë, shmangiet nga normat dhe kriteret e veprimtarisë ekonomike. Zbatimi i rregullt i procedurave të kontrollit të brendshëm shërben për të siguruar menaxherët se pasuria e njësisë është e mbrojtur, të dhënat e përpunuara në kontabilitet janë të besueshme.

Nuk ka një sistem informatik informacioni, monitorimi që u siguron drejtuesve informacion rregullisht mbi arritjen e objektivave të njësisë. Aktualisht kryhet me një kordinator i cili mbledh dhe raporton tek drejtuesit dhe në Kryeministri, për nivelin e realizimit të objektivave të materializuara në produkte.

- Nuk ka një procedurë të veçantë të shkruar nga menaxhuesit, përtej legjislacionit në fuqi për ruajtjen nga përdorimi i paautorizuar për aktivet e rëndësishme (me vlerë) dhe aktivet afatgjata (përfshirë të dhënat personale). Gjithashtu nuk ka manual procesesh ose rregullore për proceset kryesore operationale dhe financiare i cili të specifikojë qarkullimin e dokumentacionit.

Rekomandojmë:

- MIE, strukturat menaxhuese të marrin masat të rishikojnë strukturën e institucionit si dhe të hartojnë rregulloren e brendshme të organizimit dhe funksionimit, në përshtatje me strukturën e re dhe objektivat e institucionit përcaktuar nga VKM nr. 504, datë 13.9.2017 “Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë” duke e plotësuar dhe harmonizuar me kuadrin ligjor në fushën e menaxhimit financiar dhe kontrollit të brendshëm dhe miratuar në zbatim të detyrimeve që rrjedhin nga ligji nr. 90/2012, datë 27.9.2012 “Për organizimin dhe funksionimin e administratës shtetërore”.

Në vijimësi

21. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi rezulton se raportet e monitorimit nuk publikohen në Web-in e MIE dhe as në Web-in e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, gjithashtu raportet e monitorimit nuk kanë informacionin e plotë me shpjegimet përkatëse lidhur me ndryshimet e PBA, buxhetit nga plani fillestar deri në atë përfundimtar, në nivel programi dhe artikulli, lidhur me ndryshimet e planit të produkteve, si në sasi dhe në vlerë në përputhje me Udhëzimet e Ministrit të Financave për zbatimin e buxhetit të shtetit. Mungon një analizë me argumentet e plota në lidhje me mosrealizimin e produkteve dhe masat që parashikohen në të ardhmen për realizimin e tyre.

Nuk është e paraqitur Performanca e produkteve e lidhura me realizimin e objektivave dhe politikës së programit ku të shpjegohej cilat ishin objektivat sipas PBA, politikat e çdo programi si dhe sa janë realizuar këto objektiva në kundërshtim

Gjithashtu të dhënat e raportuara në raportet e monitorimit nuk rakordojnë me pasqyrat financiare dhe aktet e rakordimit me degën e thesarit, në kundërshtim me Udhëzimin nr. 2, datë 19.01.2018, Kreu V, pika 101, ku citohet: “Raporti i monitorimit për vitin 2017, si dhe raportet periodike për vitin 2018, që ministritë dhe institucionet do të paraqesin në Ministrinë e Financave, duhet të plotësohen në përputhje me UMF nr. 22, datë 17.11.2016 “Për procedurat standarde të monitorimit të buxhetit në Njësinë e Qeverisjes Qendrore”, paragrafi 49.

Rekomandojmë:

- Nga MIE të hartohen Raportet e Monitorimit për zbatimin e buxhetit, të cilat duhet të përmbajnë një informacionin të plotë me shpjegimet përkatëse lidhur me ndryshimet e PBA, e buxhetit, nga plani fillestar deri në atë përfundimtar, në nivel programi dhe artikulli, lidhur me ndryshimet e planit të produkteve, si në sasi dhe në vlerë, raportimin lidhur me ecurinë e realizimit të qëllimit dhe objektivave të politikës që trajtojnë nëpërmjet treguesve të performancës përkatëse në dokumentin e Programit Buxhetor Afatmesëm si dhe çdo problematikë të rezultuar, duke specifikuar dhe masat e nevojshme për adresimin e tyre në përputhje me Udhëzimet e Ministrit të Financave për zbatimin e buxhetit të shtetit.

Në vijimësi

22. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i përputhshmërisë ligjore, analiza dhe vlerësimi i auditimit të brendshëm rezultoi:

- Nga vlerësimi i auditimit të brendshëm rezultoi se mungesa e një punonjësi në strukturën audituese ka sjellë problematika në funksionim e njësisë së auditimit për vitin 2017 dhe mosrealizimi i auditimeve ka ardhur kryesisht si rezultat i reduktimit të strukturës së auditimit,

nga 17 punonjës që ishin për të tre ministrinë në 9 punonjës me krijimin e ministrisë së re. Pra struktura e auditimit aktualisht është reduktuar me 8 specialistë..

- Planifikimi i veprimtarisë audituese për vitin 2018 konsiston në programimin e uditimeve nga subjekte që janë në fushën e përgjegjësisë së MIE dhe *auditimet e kombinuara*, përfaqësojnë auditime të plota por që zënë peshën më të madhe të auditimeve të planifikuara për vitin 2018 gjë që mundëson një vlerësim të mirë të veprimtarisë së subjektit duke siguruar lidhjen midis sistemeve. Në auditimet e kombinuara, në veçanti të shoqërive dhe ndërmarrjeve në likuidim është programuar dhe *auditimi i performancës, përputhshmërisë dhe financiare*. Auditimi i performancës parashikohet të kryhet për programimin dhe monitorimin e treguesve të likuidimit të shoqërive e ndërmarrjeve në likuidim. Pjesën tjetër e zënë auditimet e financiare⁴.

Rekomandojmë:

- Prioriteti në procesin e Planifikimit të auditimeve të jetë orientimi ndaj identifikimit dhe përfshirjes për auditim të fushave me risk potencial, duke u orientuar për auditime mbi fushat e qeverisjes, menaxhimit financiar eficient, riskut dhe pajtueshmërisë me rregullat dhe performancës të gjitha njësive të sistemit.
- Prioriteti në drejtim të performances dhe kontributit të jetë shtimi i vlerës dhe këshillave për menaxhimin, duke mbetur në fokus kryesor, ato aktivitete apo fusha me risk të lartë në shtimin e vlerës, apo sistemin e kontrollit të brendshëm financiar dhe të drejtimit.
- Prioritet të jetë rishikimi dhe zhvillimi i praktikave ose procedurave, të cilat sjellin efekt dhe maksimizojnë vlerën e njësive që auditohen si dhe vetë vlerën e shërbimit të auditimit të brendshëm dhe në veçanti përmirësimin e cilësisë së rekomandimeve.
- Prioriteti në plotësimin e nevojave për trajnime në fushën e auditimeve të Sistemeve të Teknologjisë së Informacionit, në kushtet e informatizimit masiv të aktiviteteve të punës, duke siguruar nivele të dëshiruara.

Në vijimësi

Me ndjekjen dhe kontrollin e zbatimit të detyrave dhe masave të përcaktuara në këtë vendim ngarkohet Departamenti i Auditimit të Institucioneve Qendrore.

Bujar LESKAJ

K R Y E T A R

⁴ Mbështetur në ISSAI 1610 “Përdorimi i punës së Audituesve të Brendshëm”.